

Nepartinis Lietuviu Laikraštis

Semanario Lituanu Independente

Konstantas Uekus
LEIDEJAS

Aiskiras Numeris \$300

S. Paulo, R. da Moóca,
1721
Telefonas 3-2056

LIETUVIŲ

AIDAS

BRAZILIJOS

- JORNAL - LITUANO - ECHO -

14

Nepartinis Lietuviu Laikraštis

Semanario Lituanu Independente

José Leite de Salles
Redactor-Chefe

S. Paulo, Rua da
Moóca, 1721

Telefonas 3-2056

XI Ano - metai

Brazilija - São Paulo 1940 m. Balandis - Abril 27 d

2523862

Nr. 17 (526)

Lenkijos "vyriausybės" protestas Lietuvai Brazilijos Respublikos Prezidentas vizituoja S. Paulo miesta

Nacių propaganda Brazilijoje. - Kova su komunizmu. - Brazilijos Respublikos Prezidento gimimo diena. - S. Paulo Interventoriaus valdymo sukaktines. - Ivarios pasaulio naujienos.

BRAZILIJOS RESPUBLIKOS PREZIDENTAS S. PAULYJE

Brazilijos Respublikos Prezidentas Getulio Vargas, balandžio 26 diena 11 val. iš Araxa miesto, Minas estado, atvyko į São Paulo kur dalyvaus, balandžio 27 d. Estadio Pacaembu atdaryme. Į šį šventę kviečiami yra visi S. Paulo gyventojai. Estadionas Pacaembu tik tai ką baigtas statyti ir atidarymas įvyksta dvejų metų sukaktinių proga S. Paulo Gubernatoriaus Adhemar de Barros valdymo.

NACIŲ VARO PROPAGANDA BRAZILIJOS

«A Noite» iš Rio praneša, kad Rio Grande do Sul estade, Santa Cruz municipiijoje, suakta nacių propaganda. Rasta daug literatūros vienoje vokiečių kolegijoje

KOVA SU KOMUNIZMU

Tautinė Darbo Taryba Rio de Janeiro nutarė paskutiniam savo posėdyje paatrinti kovą su komunizmu ypač darbininkų tarpe. Siomis dienomis Vyriausias Saugumo Tribunolas svarstė bylą 106 komunistų, kurių 64 liko nuteisti kalėjimo nuo 3 iki 7 metų. 42 išteisinti.

RESPUBLIKOS PREZIDENTO GIMIMO DIENA

Balandžio 19 d. yra Brazilijos Respublikos Prezidento Getulio Vargas gimimo diena. Šia proga visi Brazilijos laikraščiai dėjo aprašymus apie Prezidentą. Aidas taip pat spausdina šiame numeryje Prezidento biografiją. Kiek vienam verta pasiskaityti ir susipažinti su Prezidento Getulio Vargas gyvenimu.

KARAS NORVEGIJOJE

Karas Norvegijoje plėsiasi dar vis labiau. Vokiečiai siunčia tenai savo kariuomenės dalis be sustojimo. Siunčia kariuomenę anglai ir prancuzai. Dabartiniu metu vokiečių kariuomenės tenai esama apie 800.000 Sąjungininkų kiek mažiau. Apie laimėjimus šiame kare sunku ką nors tiėro pasakyti. Vokiečiai skelbia savo, sąjungininkai savo. Ar vokiečiai išklimps Norvegijoje ar išeis laimėtojais, pamatysime vėliau. Aišku tik tas, kad vokiečiai yra prie Svedijos sienų ir jau pasirengę pulti Svediją. Visai prieš Svedijos sienas vokiečiai sutraukė dideli skaičių savo kariuomenės, ypač prie Malmo miesto. Galimas daiktas, kad vokiečiai Svedija padarys tą, ką padarė su Danija ir Norvegija.

Vokietija pasirengusi pulti Svedija

LIETUVA ATMETE LENKŲ VYRIAUSYBES PROTESTA

Dar ir tokių dalykų šiandieną pasitaiko. Zulugusios Lenkijos «vyriausybė», kuri gyvena Prancuzijoje, iškė Lietuvos vyriausybei protesto nota, kurioje protestuojama, kad Lietuva pasiemė Vilniaus miestą ir ta sriti.

Lietuva gavusi tokių protesto notą iš Lenkijos «vyriausybės» žinoma, apsvarstė ir nutarė ją atmesti. Reiškia, neimti protesto notos dėmesin.

Vilnių, senovinę Lietuvos sostinę, Lietuva gavo pagal Sovietų Rusijos ir Lietuvos sutartį, kai pernai rudenį Vokietija ir Sovietų Rusija pasidalino Lenkija.

Dėl šio lenkų protesto Lietuva pasiūlė sekamai: pasiuotė notą Tautų Sąjungai, kurioje paaiškino, jei dar kas nežino, kad lenkai atėmė iš Lietuvos Vilnių smurtu 1920 metais ir kad Vilnius ir Vilniaus teritorija niekumet Lenkijai teisėtai nepriklaustė.

RUSAI STIPRINASI RUMUNIJOS PASIENIU

Pranešimai iš Europos sako, kad rusai pradėjo stiprintis Rumunijos pasienyje. Matyt, kad ši Europos dalis taip neišvengs karo.

— STOKHOLMAS. Reuteris praneša, kad prie norvegų miesto Steinkjern įvyko smarkus muštys tarp vokiečių ir sąjungininkų. Miestas liko visai sunaikintas, kuriame gyveno virš 6.000 gyventojų.

GEГУZES I DIENA, darbo žmonių šventė, tad šių dienų edirbs fabrikų darbininkai, dienų tarnautojai o šves savo vienintelę šventę.

ITALIJA STOS KARAN VOKIECIU PUSEN

Italijoje visais budais bandoma nusistatyti prieš sąjungininkus ypač prieš Prancuziją. Siomis dienomis buvęs Mussolinio sekretorius Frenacesco Giunta, kalbėdamas užsienių reikalų ministerijos vardu, pareiškė, kad Prancuzija nuo senų laikų būvusi prieš šininkė Italijos ir, esą, jau 1914 metai nebeapsikartosią, t. y. Italija nestosią karan sąjungininku pusėn. Vadinasi Italija rengiasi išstoti karan vokiečių pusėje.

— BELGIJA. Havas praneša, kad balandžio 25 dieną pasitraukė Belgijos ministerių kabinetas.

— RIO DE JANEIRO. Vokietijos vyriausybė apdovanojo garbės ženklais kaikiuros Brazilijos karininkus.

— S. AMERIKA. S. Amerikos atstovybė Budapešte, Vengrijoje, išakė visiems savo krašto piliečiams kuo skubiausia grįžti Amerikon. Tai reiškia ead éaras pietų Europoje arti.

— NARVIKO apylinkėse, Norvegijoje éjo ir tebeina smarkiau si mušiai tarp vokiečių ir sąjungininkų. Miestas, esąs sugriautas tačiau jo likimas neišklus.

KINAI SUMUSE JAPONUS

Balandžio 22 d. Kinijoje prie Kaifeng miesto įvyko labai smarkus kinų-japonų muštys. Kinai sumušė japonus, užėmė miesta ir sunaikino visus japonų ginklų sandėlius. Japonų šiame mušyje krito 1.800 kareivių.

— LONDONAS. Vokiečių lėktuvai puolė Angliją. Pirmą kartą jiems pavyko subombarduoti vieną miestelį rytiniame pakrašty, bet antrą kartą buvo su nuostoliais atmušti. Be to, vokiečių lėktuvai bandė užmuoti Temzės upe, (prie jos stovi Londonas) ir kitus pakraščius, bet buvo negailestingai atmušti.

Anglų visuomenė reikalauja energingiau pradėti karą su vokiečiais ir nieko nelaukiant imti bombarduoti Vokietiją.

— SAJUNGININKAI bombardavo Norvegijos sostinę Oslo per dvi valandas. Oslo yra vokiečių rankose.

ASTRI SPAUDOS CENZURA OLANDIJOJE

Olandijoje ivesta aštri spaudos cenzura. Visa spauda pavesta karo cenzuros žiniai. Spauda, kaip laikraščiai ar biuletiniai bus uždaromi, jei jie nusiklas spaudos istatymui.

KOMUNISTU PARTIJA BUS NELETA ANGLIJOJE

Anglijos vyriausybė žada isleisti istatyma, kuriuo uždraus komunistams laisvai veikti. Kaip tik Maskva susibūliavo su Hitleriu, komunistai pradėta persekioti. Prancuzijoje jau nebeveikia komunistų partija.

RUSU-JAPONU SANTYKIAI

Iš Japonijos pranešama, kad po pasitarimų Japonijos atstovo Maskvoje su Molotovu, rusai deda pastangas sueti i gerus santykius su japonais, kad galėtų laisvai veikti Europoje, ypač P. Europoje.

KAS VALDO DABAR VOKIETIJA

Tretiojo reicho valdovas yra Hitleris. Jo žodis yra geležinis istatymas. Tačiau, jis turi ir savo patarėjų, kurių yra net penki: Goeringas, pirmoji Hitlerio ranka, po jo eina Brauschitas, vokiečių vyriausias kariuomenės vadas, Keitelis, karo vadas Reader, karo laivyno vadas ir Ribentropas užsienių ministeris. Šie

žmonės šiandieną valdo virš 80 milijonų tautų ir vergia kitus kraštus.

KIEK VOKIECIU ZUVO NORNEG.

Norvegijoje kare su norvegais ir sąjungininkais vokiečiai prarado 17.000 savo geriausių karių. Mussolinis pradėjo labai skeptiš kai žiūrėti i Hitlerio karą Norvegijoje ir dažniau jau italų spauda paduoda apie vokiečių nepasisekimus.

NEDARBAS SIAURES AMERIKOJE

Siaurės Amerikoje nedarbas nesibaigia. Dabartiniu metu, kada eina visu smarkumų sunkioji industrija ir gaminami ginklai kariaujančioms valstybėms, neturi darbo tenai 9.436.000 darbininkų.

LIETUVISKU DAINU KONKURTAS PER RADIO.

Penktą dieną geguzės mėn. s. per radio stotį „Cruzeiro do Sul“ m. L.ka. Bendruomenės choras (pavakare) duos sekantių programą:

1. Sveiki broliai dainininkai L. Eremino.
2. Vakarinė daina St. Simkaus.
3. Per Lietuvą mūsų J. Stankuno.
4. Vėjo dukra. St. Simkaus.
5. Ta' u é caboelo do sul Pereira.
6. Močintė širdalė. St. Simkaus.
7. Aš mergytė V. Paulausko.
8. Salyšius St. Simkaus. (rezerve jei bus laiko)

— PASTABA: Vėliau bus pranešta diena ir valanda kada koncertas įvyks.

Dr. M. Fucs

Su didele praktika didžiausioje New Yorko ligoninese, Asistentas Profesoriu Silbert ir Peterson New Yorko ligonine ir Prof. Rubens Monn Snaai ligoninese. Specialybe: Operacijos, Moteru ligos, Slapumo kanalu, insktu ir šlapumo pusles uždegimai, Endoscopia. Venu isisipletimas, Homoroidai ir hydroceleas gydoma be operacijos ir skatimo Trumpos ir ultra violetines bangos.

CONSULTOJA:

Rua José Paulino No. 485. Pirmą ligonius: nuo 2 su puse iki 7 su puse vakare
Telefonai 5-6885 ir 4-6307

O Presidente da Republica Getulio Vargas

No dia 19 de Abril passou o aniversario natalicio do Sr. Getulio Vargas, Presidente da Republica.

O Chefe da Nação brasileira, a que tem cabido a ardua tarefa de governar o paiz num momento decisivo não só da sua historia, como da historia do mundo, possui uma das mais notaveis e completas personalidades de estadista entre as que nos offerece a vida contemporanea. E a sua alta vocação de servir a Patria surge de modo impressionante logo num dos primeiros episodios de sua biografia illustre.

Foi como soldado que deu os primeiros passos na vida publica. Tendo nascido em S. Borja, no Rio Grande do Sul, a 19 de Abril de 1883, do casal general Manuel do Nascimento-D. Candida Dornellas Vargas (esta já fallecida) em 1899 assentou praça no 6.º Batalhão de Infantaria do Exército, pretendendo ingressar na Escola Militar de Rio Pardo. Serviu quasi um anno nessa unidade, sendo promovido a 2.º sargento.

Em 1900 matriculou-se na Escola Militar de Rio Pardo, onde arca os primeiros preparatorios, nesse anno e no de 1901. Curando com distincção as duas primeiras séries, foi assim classificado no 25.º Batalhão de Infantaria, com sede em Porto Alegre, então commandado pelo tenente-coronel Carlos Frederico de Mesquita (hoje marechal reformado).

Na capital do Estado, frequentou novamente a Escola Brasileira, prestando preparatorios, que lhe faltavam. No momento em que se preparava para solicitar a baixa do Batalhão em que servia, essa unidade teve ordem de partir para Mato Grosso, em consequencia do incidente havido com o boliviano. Enfermo, não foi incluido entre os que deveriam seguir; apresentou-se então, ao commando da unidade, pedindo licença para acompanhar o batalhão, pois desejava prestar seus serviços de soldado a Patria, no momento em que esta delle necessitava. E, de facto, partiu com o batalhão para Corumbá, quando disto e pelo mais razoavel dos motivos já fora naturalmente dispensado.

Este zelo e esta comprehensão dos deveres para com a Patria é traço marcante de todas as phases da brilhante carreira po-

Getulio Vargas

litica do sr. Getulio Vargas.

Deputado estadual, deputado federal, lider dos seus pares em mais de uma occasião, ministro da Fazenda, Presidente do Rio Grande do Sul, e, a seguir, Presidente da Republica, em todos esses postos, onde adquiriu longa e preciosa experiencia, soube afirmar aos seus conterraneos a excellencia e a solidez das vulgares qualidades que possui. Intelligencia culta e clarividente, só encontra ella um simile na generosidade do seu grande coração, bem brasileiro. Detentor de uma energia de ferro e de uma admiravel bravura pessoal tantas vezes pastas á prova, é, entretanto, como poucos, simples, suave e acolhedor. Homem de acção e de governo, habituado a conduzir outros homens e a conduzir um grande povo, tudo em s. exa. é methodo, raciocinio e serenidade.

Considerando objectivamente isento de preocupações pessoais, todos os complexos problemas de nossa vida publica, é sempre num rhythmico harmonioso que estabelece as soluções mais convenientes e justas. Quaesquer que sejam os perigos e por mais violento que seja o entrechoque das paixões, não se afasta o sr.

Getulio Vargas da serenidade que tem sido um dos maiores factores de exito da sua obra de governo. E, assim, sempre soube desarmar os espiritos e manter, com o principio da autoridade, a ordem, a paz e a integridade de que o Brasil tanto precisa para realisar o seu verdadeiro e luminoso destino.

Foi caminhando em calma e segurança, inteiramente votado aos interesses superiores da Patria que s. exa., criando o Estado Novo com uma Constituição democratica, purim melhor ajustada ás realidades nacionaes, veiu intensificar e aperfeiçoar o processo da nossa evolução nacional.

Eram, decerto, outros os tempos e com exigencias differentes. A verdade, porém, que pela obra de construção nacionalista e de consolidação da posse do Brasil pelos brasileiros mais fez o sr. Getulio Vargas, na Presidencia da Republica, do que se fez em anterior e largo periodo de historia. E nessa obra de governo e construção em que fulgem os mais variados aspectos, cumpre não esquecer os sociais e humanos.

(continua no proximo numero)

Gamta isaiskino zmozgudi

I rytus nuo Bosporo, Anatolijoje, Eskisehire, vienas ukininkas buvo atsigaugęs ties vienu krumu suštelėti, kaip ji pažadino mirtinai išsigandusio žmogaus balsas: „Del Dievo, Kjasim, pasigailėk, manęs! Aš tai vel sutvarkysiu testamentu...“ Po to pasigirdo tik šiurpus šniokštimas ir pagaltos viskas nutilo. Ukininkas išsigandęs išgirdė visą apylinkę, nes atrodė, kad balsas buvo čia pat, ieškodamas lavono, bet niekur nieko nerado. Apie tvykį pranešė policijai.

Kitą dieną už dviejų kilometrų nuo ukininką išgandusio krumo, stalaktių grotėje buvo rastas negyvas dr. Omaras Caidamas. Caidamas buvo pasmaugtas. Policija suėmė jo sūnėną Nuri Chalibą, kuris iš nužudyto dėdės prieš keletą dienų griežtai reikalavo pinigų. Dr. Caidamas atsakė, kad jam vertiau duosias rykščių, o ne pinigų. Kadangi dėdė buvo labai turtingas, tai policija manė, kad sūnėnas jį nužudė norėdamas paveldėti turta. Tuo labiau, kad Nuri Chalibas ruošėsi vesti Feridą Haver. Šių kaltės irodymų policijai pakačo nusipšti Chalibą į kartuvės, nors tas Alachu prisiekė, kad esąs vi-

siškai nekaltas. Jam netikėjo, o be to, kas nors turėjo but kaltas, kadangi nenubausti prasižengimai gimdą naujus prasižengimus.

Ferida Haver, visais būdais rupinosi išvaduoti savo sužadėtinį, nes buvo tikra, kad jisai nėra kaltas. Jos svarbiausiu liudininku buvo tas ukininkas, bet tai teismas jį nenorėjo pripažinti, nes jisai nuo ivykio vietos buvo už dviejų kilometrų ir bent šniokštinio negalėjo girdėti. Gynybos advokatas pareikalavo apžiūrėjimo vietoj. Kada teisėjai susirinko prie ukininko nurodyto krumo, tai nusigande išgirdo tik tą balsą: „Del Dievo, Kjasim, pasigailėk manęs! Aš tai vel sutvarkysiu testamentu...“ Tuo žodžius nužudymo vietoje pakartojo kaltinamojo sužadėtinė ir juos teisėjai išgirdo, nes vietovė gerai perdavė aidą, kuris buvo girdimas tik ties ta vieta. Nebuvo dabar jokios abejonės, kad ukininkas girdėjęs visą pasmaugimo ir žmogžudio pavarde, išaiškinta, kad tuo laiku slapta Eskisehiram atvyko kitas sūnėnas, laidokėlis, Kjasimas, kuris ir padarė nusikaltimą. Dionis ausis išgelbėjo nekaltą žmogų.

Svedijos „Maginot,, linija

Šiuo metu Svedija ir jos kairinė ruoša domisi ne tik daugelis svetimų valstybių, bet daug dėmesio sienų apsaugai kreipia ir patys svedai. Tačiau ne daugeliui turbūt žinoma, kad Svedija turi savo „Maginot liniją“, ir dargi ne jauno amžiaus.

Šio žimtmečio pradžioje Svedija pradėjo naudotis savo šiaurės provincijų žemės turtais. Iškūrė Kiruno, Gellivaro, Malmburgo ir kitas geležies rūdos kasyklas. Tuo pat metu, netoli minėtų kasyklų, atsirado dar ir vario sluogsniai. Netrukus buvo pastatytas geležinkelis, sujungęs Botnijos ilanką su Atlanto vandenynu. Beveik tuo pat metu didesnio dėmesio savo šiaurės sritims pradėjo rodyti ir svedų šiaurės rytų kaimynas Rusija. Ji pradėjo plėsti geležinkelio tinklą, tiesi Svedijos link plentus ir gilinti dabartinius Suomijos uostus.

Svedija i toki rusų elgėsi žūrejo su nepasitikėjimu. Kilo tarimas, kad kaimynas užsigėdė svedų žemės turtų šiaurėje ir Atlanto okeano Narajko uosto. To dėl svedai skubiai ėmėsi savo šiaurės sienų sutvirtinimo darbų.

Keli kilometrai nuo poliarinės srities randasi nedidelis Bodeno miestelis. Nors jis randasi toli šiaurėje, tačiau niekuo nesiskiria nuo kitų Svedijos provincijos miestelių. Tačiau kaip tik čia, po amžino sniego klodu, po žemiais padaryti sutvirtinimai, kuriuos specialiai lalko vienai moderniausių pasaulyje. Svedai savo sustiprinimų liniją irengė tokiu paslaptingu būdu, kad apie ją iki šiol žinojo tik kai kurie Europos generaliniai štabai.

Ne vienas keliautojų, atsidūręs Bodene, nustebtų išgirdęs, kad po jo kojomis randasi pozeminiai kazematai ir amunicijos sandėliai, ir kad keli kilometrai už miesto randasi užmaskuoti patrankų lizdai. Bodeno gatvės mažai matyti unif. žmonių. Tik gan dažnai užlinkami plakatai su užrašu „Ieiti draudžiama“ penkiomis kalbomis kelia tarsi nuo, kad ant miesto ir jo apylinkių gula kaž koks paslaptinis misteriskumas. Tokie plakatai randasi toli miške ir smiegnuose se kloniuose. Kas nepaklausytaršo, gauna susipažinti su svedų policija ir net Bodeno kalėjimu nes tvarkos darbotojai čia labai stropūs ir griežti. Nuostatai draudžia Bodene buvoti svetimsaliams, o turistams leidžiama pernaktvoti tik vieną naktį.

Atsikūrus nepriklausomai Suomijai, daugelis galvojo, kad Bodeno tvirtovės nustoją savo reikšmės. Tik Svedijos generalinis štabas su šia pažūra nesutiko ir tesė toliau sienos stiprinimo darbus. Ties Bodenu randasi Narviko-Luelos ir Stockholmo-Haparanto geležinkelio kryžkelė. Tuo būdu Bodeno šios ties sustiprinimai užstoja priešui priėjimą Svedijos kasykloms ir kartu užaro kelią i Svedijos viduri. Bodeno sunkiosios patrankos saugo Luelo uostą, darant jį Botnijos ilankos Gibraltaru.

Bodeno sustiprinimai techniniu žvilgsniu, žinoma, silpnėsi už Maginot linijos tvirtovės, bet jų naudai kalba pati gamta. Vasaros metu sieną pereiti kludo daugelis pelkių. Neskaitytini keliai užmijnuoti. Žiemos metu šaliai siekia 40 laipsnių.

E-A

Kodėl žlugo Lenkija

(Tasą iš 16 Nr.)

GEOGRAFINE IR GEOPOLITINE PADETIS.

Lenkija, sako prof. Levickis guli prie vakarų civilizacijos ribos. Beskleisdama t civilizaciją toliu i rytus, ir begindama ją nuo rytų barbarų puolimo, ji Lenkija, silpninusi savo jėgas išblaskydama jas dideliuose rytų pliuose. Bet ta civilizacinė misija ir esąs visas Lenkijos pasididžiavimas.

Su savo šita tariama civilizacine misija lenkai jau daugiau kaip šimtas metų lenda visiems i akis ir ja pasiėmdami rimtai mano gali pateisinti visas savo istorines praeities klaidas ir nesąmones, kurių jie pridarė ir kurios jiems atėmė valstybine buti.

Ypač šitos nelaimingos lenkų civilizacinės pretenzijos nemalonios mums, lietuviams, nes jos daugiausia mums ir tai komos. Labai tik nuostabu, kad šiuo klausimu lenkai iki pat paskutiniųjų dienų nepadarė jokios pažangos. Nes lenkų emigrantai demokratai savo 1832 m. manifeste rašė tą patį ką ir prof. Levickis 1920 m. pūtent:

„Taigi, reikalaujame senovės Lenkijos sienų atstatymo; šis reikalavimas yra mūsų politiškos praeities pateisintas; jis neabejotinai reikalingas Europai... nes, naujais demokratiniais pagrindais organizuoti, be noro ką pavergti (!) būsime laisvi skleisti galvinančios laisvės šviesą...“

Neneigdami tikrai buvusios civilizacinės lenkų itakos Lietuvoje, ėjusios pas mus daugiausia per kunigus ir bažnyčią, mes su kartumu turime sau pasakyti, kad ta itaka mus nusmūgdė i labiausiai atsilikusią Europos tautų eiles, nes, užčiaupdama lietuvių kalbą ir dvasiai lūpas ji prievarta stengėsi laikyti mus dvasiniame skurde ir tamsume. Tam irodyti užtenka pasiskaityti ir kan. Prapuolenio knyga apie lenkų apaštalavimą Lietuvoje.

Tačiau, kaip matome, tos liūdnos aplinkybės lenkai iki šiol ne tik nenori matyti, bet kalba apie tai su didele pompa, pasiūtimu. Vadinas, čia mes turime ne ką kitą, kaip pretenzijas, visai nesiderančias su tikrąja bei tikromis vertybėmis.

Apie lenkų civilizacines ir tautines pretenzijas i Lietuvą

reikia čia atskirai kalbėti. Kaip žinome, realūs faktai yra tokie: lenkai nutautino mūsų bajorus, bet istimė i dideli tamsumą - fiaudi.

Ką reiskia Lietuvos bajorų su lenkinimas? Ar tai yra didelis civilizacinis Lenkijos nuopelnas ir pakankamas pagrindas lietuvių tautai pasisavinti ir jai isnykti?

(Buš daugiau)

— BUDAPESTAS. Kasdien neramiau Vengrijoje. Anglai ir prancūzai isakė savo piliečiams išvažiuoti. Karjuomenė dieną kiti yra parengta vokiečių puolimui. Laukiama vokiečių perversmo viduje.

— PARYZIUS. Slaptai gauti iš Berlyno pranešimai sako, kad vokiečiai yra nutare pulsti Svedija.

Kaip ten buvo su Lietuvos Nepriklausomybes minejimu?

Nemalonu yra kada reikia ka nors „iš mirusių“ kelti ir apie „nabašinkus“ kalbėti. Tačiau, gyvenime ir tai pasitaiko. Toks jau, mat, yra tas gyvenimas.

Nenorime čia kalbėti apie „nabašinkus“, o tik norime atverti jau užverstą vieną gyvenimo lapą ir iš jo paskaityti. Tai ir yra, beveik tas pats, kaip ir nabašinko kėlimas iš mirusių. O tas verčia mus, ne tik, kaip spaudos atstovą, bet ir bendrai, Brazilijos lietuvių kolonijos visuomeninis klostymasis. Mes norime Brazilijos lietuvių kolonijai parodyti vienos mūsų, dar gyvenime nebegs' avusios pas mus, organizacijos laurus, kurios ji pati užsėdėjo ir prieš visą pasaulį jais didžiuoja si. Tai yra dar visai negimusių „Vytių“ organizacijos laurai. Dėl jų, žinoma, mes būtume tylės ir laikelsi nusodę ty: kas rėdžiui pakelsi uodega jei ne jisai pats. Bet kadangi nor šiuos pasididžiavimo laurus kurių „Vytių“ neikuomet nėra užsiarnavusių, nes ir tokie „Vytių“ nėra, begėdiškai ir kešingai išiekinamas lietuvių Organizacijų Centras, kuris kiekviename Brazilijos lietuviui yra žinomas ne nuo šiandien kaip vienas iš lietuvių kolonijos Centras, tai tylėti negali nei vienas padorus lietuvis.

Eidami prie dalyko, norime pasakyti vieną klausimą visiemis bendrai lietuviams, būtent: ar šis 1940-tais m. Brazilijos lietuvių Organizacijų Centras rengė Lietuvos Nepriklausomybės minėjimą, ar ne?

Manome, kad visi, be išimties, kam Centras palinka ar nepatinka, atsakytų teigiamai: B.L.O. Centras rengė Lietuvos Nepriklausomybės minėjimą. Aišku, kas nenoti meluoti, kiek vienas taip atsakytų turi. Tačiau „Vytių“ viešai atsakė „ne“ Yra štai ką ta „Vytių“ sako „Pasaulio Lietuvis“ nr. 5 sako: „Są Paulo lietuvių kolonija kasmet iškilmingai mini Lietuvos nepriklausomybės šventę. Kitais metais minėjimas darys davo“ B.L.O.C. (Brazilijos Orlietuvių Organizacijų Centras) kuri teina daugumas São Paulo lietuvių organizacijų. Šiame lietuvių organizacijų švenčių minėjo Lietuvos Katalikų Bendruomenė ir Vytių organizacijos choras, kuris dainavo didžiausioj São Paulo radio stotyje“

Po šio kio melo ir didelio pasigirto cina iš šios „dalyvių“ kalbos, kurios perspausdintos iš šios minėtame laikraštyje. Čia žinoma, reikala yra pačių nebuvo „Vyčių“. Yra pačių tie „vyčiai“ drista taip rašyti apie B.L.O. Centra, kad jis nerengs šiais metais Lietuvos nepriklausomybės minėjimo, o tik „Vytių“, tai kodėl taip daroma? Juk tai bjauri melagystė, biurojimas Centru, viso organizacijų kurios drauge su Centru minėjo Lietuvos nepriklausomybę ir jų atstovų, kurie šiame minėjime dalyvavo, organizacijų ir Lietuvos vyriausybės vardu kalbėjo. Jei šiais metais „Vytių“ nematė B.L.O. Centro Lietuvos nepriklausomybės minėjimo, tai

reikia—Vytių jokios čia nerulime, jos nėra.

B.L.O. Centras šiais metais, kaip ir kiekvienais praėjusiais iškilmingai ir labai skaitlingai minėjo Lietuvos nepriklausomybės šventę. Labai gaila buvo, kad daug lietuvių turėjo grįžti namo, nes jau salėje vietos nebuvo. Tiek buvo daug žmonių. B.L.O. Centro minėjimo dalyva vo be tūkstančių mūsų tautiečių ir organizacijų atstovų, kurie taip pat sakė kalbas, jų tarpe ir L.K. Bendruomenės atstovas kun. P. Ragažinskas, dalyvavo ir Lietuvos atstovas Konsulas p. A. Polišajis, kuris taip pat pasakė kalbą, dalyvavo ir Lietuvos Konsulato sekretorius p. Remenišius. B.L.O. Centro minėjimo šiais metais nematė arba apie jį negirdėjo tik tas ko gyvo nėra—tai Vytių. Tuo tarpu „Vytių“ sakosi ir viską padariusi. Kas gi pagaliau girdėjo ar matė apie „Vyčių“ minėjimą? Kada ir kur tos kalbos buvo pasakytos, kurios perspausdintos „Pasaulio Lietuvis“? To niekas negirdėjo, iškyrus pačius „vyčius“

Kyru to. Manome, kad B.L.O. Centro vadovybė šiais metais melagystės priežastis ir viešai paskelbs spaudoje, kad visi žino, kodėl ta negimusių „Vyčių“ taip begėdiškai niekina B.L.O. Centra. Reikia išsiskirti visas smulkmenas ir parodyti vi suomenieki kokią kėlas enama ir kokiomis priemonėmis naujamasi savo tikslų pasiekti. Duj matome, kad vėl prasideda lietuviškoje kolonijoje intrigos kad vėl gaudijados laikai grįžta, bet jie eina jau ne iš ten iš kur pirma eidavo, o iš kitos vietos. Šitas intrigas skelti viešumon ir pačius intrigantus parodyti visuomeni be kaukės.

Taigi, nemalonu yra knajsis tis po praeti, bet toks jau gyvenimas.

LIETUVOS POPIEROS PRAMONE

Lietuvos popieros pramonė yra gan stipri. Vilniaus srityje yra 3 popieros fabrikai kurie per metus pagamina apie 9.000 tonų popieros per metus. Prie Kauno Petrašiūnuose popieraus fabrikas pagamina 10.000 tonų popieros per metus. Tokiu būdu Lietuva per metus pagamina 19.000 tonų popieros per metus kurių 10.000 tonų suvartoja namie. Be to, Vilniaus srityje yra 4 kartono fabrikai, kurie pagamina per metus 10.000 tonų kartono, kurio Lietuva su naudoja per met. tik 2.000 tonų

GYVENIMAS KLAIPEDOJE

Klaipėdos krašto ūkininkams uždrausta sušerti gyvuliams ankštiniai javai. Visi javai turi būti atiduoti valdžiai. Ūkininkas norėdamas pasiskersti kiaude jau jis nebeturi teisės pirkti mėsinis. Ukininkai kurie laiko naūnius paukščius negali juos pėdos karžiamuose uždrausta parduoti, turi juos laikyti. Klaipėdoje nacionalistinės dainas.

lys būsiančios paverstos karine zona. Vipurio mjesto atstatymas pradėtas artimiausiu laiku.

— ELTA. Vilniuje nemažą dalį smūgių atėjus lietuviams tarp vykstanti kova dėl buvusios Lenkijos rėzimo. Ta kova eina tarp pilsudskinkų ir jų priešinkų vieni kitus kaltinant dėl Lenkijos žlugimo. Šio mis dienomis pasirodė buvusio „Dzieniai Vilienski“ redaktorius us Kovnackio brošūra pavadinama „Gdy ba dziadek zal!“ (Jei dėdukas, t.y. Pilsudskis tebegyventų). Brošiūros autorius stengiasi nustatyti maršalo Pilsudskio atsakingumą už Lenkijos valstybės pražudymą. Brošiūroje visa Lenkijos tragedija suverčiama prieš kariniam Lenkijos rėzimui ir to rėzimo tėvui bei jo ikūrėjui maršalui Pilsudskiu buri visiems, padėjusiems 1926 metais Lenkijoje suruošti perversmą. Kovnackis yra pilsudskinkų prieas. Tuo tarpu pilsudskinkai sako, jei girdi Lenkija tebebūtų turėjusi Pilsudskį, tai Lenkija nebūtų taip negarbingai užjusi. Kovnackis gi irodynėja, kad pulk. Beckas ir maršalas Rydz-Smigly buvo kaup tik patys ištikimiausios politikos vykdytojai. Pilsudskis pats, bijodamas kitų konkurencijos, apvales Lenkijos kariemene nuo karo specialistų „geruosius“ lenkus kalines ir privertes emigruoti, kariomene neapginklaves.

APIE VILNIAUS RAKTUS.

Vilniaus krašto gyventojams šelpti yra renkamos aukos. Už tas aukas, kaip buvo pranešta, bus duodami Vilniaus raktai aukotojams. Kas daugiau aukos —sidabrini ir mažiau —bronzinis raktas. Dėl šiu raktų vienas Amerikos „Keleivio“ korespondentas rašo sekamai:

„Aš noriu tarti žodi dėl aukų Vilniaus reikalams. Mūsų tėvyne žada mus apkabinti auksiniais, sidabriniais ir bronziniais raktais už tas aukas. Bet ar tai ne keista, kad tenai yra aukso sidabro ir bronzos raktams kalti, o nėra kuo Vilniaus varguolių maitinti? Kodėl Lietuvos valdžia, vietoje kalti iš aukso raktus, negali nukalti iš to aukso lių ir suvartoti juos Vilniaus reikalams? Raktas yra naudingas ir reikalingas irankis, jei gu jis pritaikytas prie durų ar kokios skrynytos. Bet Lietuvos valdžia nori apdovanoji mus raktais prie atlapų nešioti. Tai niekam nevertas sumanymas“

Kaip veikia laisvoji Lietuvos zona Klaipėdos uoste.

Laisvoji zona yra išimtinai Lietuvos reikalams tarnaujantis uostas. Prie jos sustoja ir nuo jos paplaukia i Lietuvos užplombuoti traukiniai su ekspertinėmis prekėmis ir iš čia Lietuvos traukiniai gabena importuotas Lietuvos prekes. Zonos srityse esamuose sandėliuose sukraunamos, muilnamos ir ekspedijuojamos Lietuvos prekės, čia dirba tik Lietuvos valdininkai ir darbininkai ir zona iš vidaus saugo lietuvių sargyba; zonoje veikia Lietuvos muitinė, bankas paštas ir yra įrengta zonoje dirbanties valdininkams ir darbininkams bei turistams ir prekykla ir krautuvė. Šiaurinėje zonos srityje, buvusiam locu name, yra Klaipėdos uosto bendrovės bustinė, kuri administruoja Laisvąją Zoną, direktorium yra paskirtas Klaipėdiekis byla, už jo 1920 metais pabėgi lietuvis adv. Martynas Brakas, o Muitinės viršininku paskirtas slapta išvykimas i Lenkiją. Gydytojas Gaidys gavo 12 metų sunkių darbų kalėjimo už padaryta neva prasikaltimą prieš 20 metų.

GYDYTOJAS GAIDYS GAVO 12 METU KALĖJIMO.

Lietuvos kariuomenės teismas Kaune svarstė žymaus Vilniaus gydytojo Mykolo Gaidžio lietuvių yra paskirtas Klaipėdiekis byla, už jo 1920 metais pabėgi lietuvis adv. Martynas Brakas, o Muitinės viršininku paskirtas slapta išvykimas i Lenkiją. Gydytojas Gaidys gavo 12 metų sunkių darbų kalėjimo už padaryta neva prasikaltimą prieš 20 metų.

NATKEVICIUS PAS MOLOTO VA.

Kovo 16 dieną komisarių tarybos pirmininkas ir užsienio reikalų komisaras priėmė Lietuvos ministeri Maskvoje Natkevičių. Valanda trukusiam pasikalbėjime buvo aptarti Sovietų Sąjungą ir Lietuvą paliejančie reikalai.

SSSR NUO SUOMIJOS STATYSIANTI VOROŠILOVO LINIJĄ.

Lajkraštis „Uusi Suomi“ skelbia pranešimą iš Maskvos, kuriame rašoma, kad Sovietų Sąjunga statysianti milžinišką su tvirtinimų liniją i šilgini naujosios sienos su Suomija, kuri bus pavadinama Vorošilovo linija, Suomijos perlelstosios teritorijos da

Siuo laiku Laisvojoji Zonoje dirba apie 15 Lietuvos muitininkų ir apie 80 darbininkų, kurie kas dien traukiniais atvažiuoja i zoną iš Kretingos ir darba baige vėl i Kretingą grįžta. Ryšium su afgijusiu susikūmu per Klaipėdą, labai pagyvėjo gyvenimas Kretingoje, kur jau žymiai praplėsta geležinkelio stotis ir traukiniams sustoti ruožas, pastatyta daug naujų sandėlių, skubiai statosi bižniverslo ir gyvenamieji namai, ivairios bižnio imonės čia steigia savo agentūras, ekspedicijas ir t. t.

— OSLO. Sąjungininkų avija cija bombardavo Oslo mieste esančia igulą ir kitus strateginius Norvegijos sostinės punktus.

Lietuvos Naujienos

PASUNKEJO UZJURINES KELIONES

Dėl karo ir jūros blokados labai pasunkėjo užjūrinės kelionės. I Amerika buvo like priimanos tik švedų ir italų linijos. Paskutinju laiku ruožas tarp Švedijos ir Amerikos paridarė rizikingas, tad liko tik viena linija Italijos—Amerikos ruožas.

VILNIUS. Ministerijų Taryba jau patvirtino 1940 metų viešųjų darbų planą.

— VILNIUS. Ministerijų Taryba jau patvirtino 1940 metų viešųjų darbų planą. Iš viso viešiesiems darbams yra numatyta siemeti išleisti 8.204.640 litų. Iš to skaitčiaus pustrėčio milijono litų tenka Vilniui, pasantro milijono — Kaunui, o kitos sumalvaldybės gauna mažesnes sumas. Galima paminėti čia, kad Turiniskų elektros stočiai pastatyti paskirta 400.000 litų.

MEDŽIO APDIRBIMO DIRBUTUVES VILNIUJE.

Vilniuje yra 17 lentpiuvių, kuriose dirba apie 500 darbininkų, yra faneros fabrikas, arti Vilniaus, Baltojoj Vokioj, yra degtukų šaudelių fabrikas, kur rest savo darbo šiaudelius eksportuodavo užsienin. Terpentino nocentras ir eile smulkiesnių su ir degtukų gamyba Vilniaus srityje yra 23 imonės.

— SAKIAI. Siemet bus sutarkyti šie apskrities ir gretimų apylinkių miškai: Sakių, Panevėžies, Lekėčių Raudondvario urėdijose, viso 73.630 hektarų plotu. Ateinantiais metais bus tvarkomi Vilniaus krašto miškai. Vilniuje valdžios žinion perimti visi buv. valdiniai miškai ir dalis privatinių. Privatinių dvarininkų miškų perimta Lietuvos valdžios žinion daugiau 60.000 hektarų.

LIETUVA PIRKO PREKYBINI LAIVA.

Lietuvai „Baltijos Loidas“ Amerikoje pirko prekinį laivą, vardu „Deung“

TRAUKINIO KATASROFA.

ELTA. Vievio stoty susikūlė du traukiniai. Vienas žmogus ir keliolika asmenų sunkiai suzeista.

MIRE PULK. MACIUKA.

Džiovos liga mirė atsargos aviacijos pulkininkas Mačiuka. Mačiuka buvo voldemarininkas ir vienu tarpu norėjo nuversti Smetoną ir jovieton pasodinti Voldemarą.

VIENUOLYNE SLEPE AUKSA

Vilniaus Benediktynų vienuolyne susekta, slepiamas auksas. Policija patikrinusi vienuolyną ir rado maišą auksinių dolerių. Dabar vienuoliams keliamas byla už aukso slėpimą.

LIETUVIS PRIIMTAS AMERIKOS JURU MOKYKLON.

Lietuvis iš Kretingos K. Pargaliauskas, praeitais metais pasiepus prašymą J. Amerikos Valsties prezidentui Rooseveltui, kad priimtu i Amerikos jūrų mokyklą, Rooseveltas jo prašymą patenkino ir Pragaliauską priėmė Amerikos jūrų mokyklon be atlyginimo už mokslą ir išlaikymą.

— VILNIUS. Labai daug Lietuvos vidurinių, aukštesniųjų ir net pradžios mokyklų mokinių su savo mokytojais aplankė Velykų atstogų metų Vilnių.

— VILNIUS. Labai daug Lietuvos vidurinių, aukštesniųjų ir net pradžios mokyklų mokinių su savo mokytojais aplankė Velykų atstogų metų Vilnių. Mokiniai rengdavo vakareljus ir kitais budais taupydavo, kad tik galėtų gyvomis akimis pamatyti

KIEK LIETUVA UZAUGINA KIAULIU.

Lietuvoje 1938 metais buvo užauginta 1 milijonas 186 tūkstančiai kiaulių. 1939 metais kiaulystė Lietuvoje smarkėjo 117 tūkstančių.

— KAUNAS. Estija laimėjo krepinio sunktynes su Lietuva 40X30, o Iartu nugalėjo Kauną.

— KAUNAS. Lietuvos Aero Klubas auga. Siemet isteigti net 4 nauji skyriai: Birzuose, Ukmergėje, Panevėžyje ir Zarasuose.

KRASTAS BE ZYDU.

Atitekus Klaipėdos kraštui vokišiams, tame krašte beliko tik 17 žydų. Ir šiemis likusiem žydams negalima vermst jokiu darbu. Tai jie gyvena iš pašalpų. Tik vienas žydas Levis dar tebesiverčia savo senu amatu, lupa arklėmis odas, nes tuo amatu jis vertėsi dar Kaizerio laikais.

— KAUNAS. Estija laimėjo krepinio sunktynes su Lietuva 40X30, o Iartu nugalėjo Kauną.

— KAUNAS. Lietuvos Aero Klubas auga. Siemet isteigti net 4 nauji skyriai: Birzuose, Ukmergėje, Panevėžyje ir Zarasuose.

— KAUNAS. Turiniskų elektros stočiai statymu susidomėjo užsienio firmos ir nori paimti jos statymo koncesiją.

Lietuvos Naujienos

— **KAUNAS.** Lietuvių Verslininkų sąjunga šimet kovo mėn. šventė savo dešimtmetį. Buvo ta proga surengtas labai iškilmingas minėjimas Kaune. Iškilmingas prasidėjo pamaldomis Igulės bažnyčioje. Bažnyčioje pašventinta Kauno skrybiaus vėliava.

I posėdį buvo atsilankęs finansų ministeris E. Galvanauskas kuris pasakė reikšmingą kalbą.

Anksčiau prekyba ir verslai Lietuvoje buvo išimtinai svetimtaučių rankose. Iruko daug metų ir reikėjo paaukoti daug lėšų ir padėti daug darbo, kol lietuviai atgavo ir ekonominę nepriklausomybę. Visi svetimtaučiai, ypatingai žydai, stėjo lietuviams verslininkams skersai kelio ir ivairiais boikotais norėjo neišleisti lietuvių į šią sritį. Tačiau dabar jau lietuviai tvirtai atsistojo. Ekonominės organizacijos kaip «Lietukis», «Maistas», «Pienocentras» ir eilė smulkesnių suėmė į savo rankas visą eksportą ir žydeliams beliko tikėtai skudurų prekyba. Amatuose lietuvis taip pat jau pirmauja. Visa eilė gerai pastatytų amatų mokyklų išleidžia kvalifikuotų specialistų ir jau visiškai galima apsieiti be svetimtaučių pagalbos.

— **KAUNAS.** Vokiečių kultūriniai-politinė organizacija Lietuvoje - «Kulturverbandas» per savo organą «Deutsche Nachrichten fuer Litauen» išpėja visus Lietuvoje gyvenančius vokiečius, kad jie netikėtų gandams, kurie skelbia, kad vokiečiai iš Lietuvos busių vežami į Vokietiją. Esą, šis klausimas daugiau nebėra svarstomas Vokietijos vyriausybės.

— **VILNIUS.** Juokinga nuotyki paduoda Lietuvos spaudą apie vieno plešiko nelaimę Vilniuje. Nuėjo kažkoks tipas vogti į «Lietukio» sandėli. Besitukinėjant apie cukraus ir miltų maišus, staug pradėjo maišų stirtos griuti ant jo ir užgriuvo. Plėšikas pradėjo verkti ir šauktis pagalbos. Atvykusi policija plėšiką rado apalpusi, tačiau atgaivino. Vieną bėda dar ne bėda — bet dabar ir antroji iškilo — mat, reikės stoti prieš teisumą už kėsini mąsi apiplėšti sandėli.

— **KAUNAS.** Kauno miestas pieno ir jo produktų perėjais metais suvartojo už 10 milijonų litų.

— **VIEVIS.** Si apylinkė buvo žymiai aplenkinta. Vievio bažnyčioje be lietuviškųjų pamaldų buvo ir lenkiškosios. Tačiau dabar, patį vietos gyventojų

prašymu, lenkiškos pamaldos iō Vievio išgyvendintos. Lietuviškas jaunimas rodo didelio prisirišimo lietuviškam giedojimui. Vietos inteligentų pamokomas, labai gražiai gieda ivairias giemes. Apylinkėje, ypač buv. okupuotoje dalyje, smarkiai kyla tautinis susipratimas. Jaunimo dauguma yra susipratę lietuviai.

— **KAUNAS.** Vyriausybė dar labiau intensyvina pieno ūki Lietuvoje ir ji ivairiais budais skatina. Mat, dabartinis Europos karas duoda puikių perspektyvų pieno gaminių eksportui, kuriems rinka ne tik šiuo metu, bet ir po karo bus labai gera. Puikos moderniškos murinės pieninės bus šį pavasari statomos šiose vietose: Tveruose, Suvainiškiuose, Malėtuose, Rokiškyje, Dusėtuose, Kamajuose, Berklainiuose, Pušalote, Aukštadvarėje, Vaškonyse ir pavyzdinė pieninė Belvederyje prie gyvulininkystės mokyklos. Be to, bus isteigti apie 30 naujų nugriebimo punktų.

Pieno gaminių eksporte Lietuva, nors maža budama, užima vieną pirmųjų vietų. Okupavus vokiečiams Daniją, Lietuva atsistos į pačią pirmąją vietą. Ir visa ši pažanga pasiekta per labai trumpą laiką. Tai rodo lietuvių sugebėjimą ir sumanumą, o taip pat ir dideli darbštumą.

— **KUPIŠKIS.** Netoli šio miestelio perėjais metais «Pienocentras» pradėjo statyti durpių kraiko (pakuotų) fabriką. Tuo budu norima sutalpyti pašaras, kad jo nereikėtų vartoti kraikui. Fabrikas statomas Sepetos durpyne ir šį pavasari jau bus baigtas. Kraiku bus aprūpinami apylinkės ūkininkai.

— **VILNIUS.** Dideliu intensyvumu keliamas žemės ūkis Vilniaus krašte. Kaip žinia, lenkai buvo Vilnių ir jo kraštą ūkiniiu atžvilgiu apleidę ligi kraštutinių ribų. Nieko ten nėra: nei geresnės javų sėklos, nei gyvulių, nei žemės ūki mokyklų nei gerų, pavyzdinių ūkių, o tik apšepusios skurdžių dzukų trobelės ir apleisti dvarai. Dabar vyriausybė deda visas pastangas staiga šių apverktinam ūki lygiui pakelti. Firmoje eilėje duodamos dovanai to krašto ūkininkams geros pavasario sėjai javų sėklos, nes iki šiolei savo laukuose jie sėdavo tikėtai šiukšlės. Be to, visoje Lietuvoje superkami geros veislės galvijai, kiaulės ir arkliai ir siunčiami į Vilniaus kraštą, kad ten prisiveistų gerų gyvulių

iš to matome, kaip Lietuva deda visas pastangas atkūrinti šiam suvargintam kraštui ir užgydyti toms žaizdoms, kurias jame paliko okupantai.

— **KAUNAS.** Atatinkamos istaigos svarsto klausimą, kaip galima būtų sugražinti i Lietuvą katekusių Vilniaus sričių ir tebe-laikomi Rusijos kalėjimuose. Tai yra daugiausiai karo intinai, tarnavę Lenkijos kariuomenėje. Norintieji grįžti turės užpildyti atatinkamas anketas, pagal kurias pilietybės komisija nutars, ar toks asmuo turi teisės gauti Lietuvos pilietybę. Pilietybę suteikus, šiems karo belaisviams bus paruošti vidaus pasai ir išsiųsti i Sovietų Rusiją, kad juos iteiktų jų savininkams. Su šiais pasais jie galės grįžti Lietuvon.

— **KAUNAS.** Anglija nutarė išleisti šiais metais iš Lietuvos 3.000 šeimų. Dalį šių šeimų sudarys Lietuvos piliiečiai ir dali atbėgėliai. Leidimas bus duotas išvykti tikėtai i Anglijos dominijas ir kolonijas. Manoma, juo pasinaudos išimtinai žydai kurie važiuos i Palestiną ir Pietų Afriką.

— **KAUNAS.** Vidaus reikalų ministeris pasirašė isakymą, pagal kuri visi žemės ūki darbdaviai privalo išduoti žemės ūki darbininkams darbo knygeles. Knygelėse turi buti surašytos visos darbo ir atlyginimo sąlygos. Kaip iš šio fakto matyti, Lietuvoje ne tik fabrikų bet ir kaimo darbininkai turi sutvarkytas savo teises kurių neturi daugelio senų kraštų darbininkai.

— **KAUNAS.** Pranešama, dėl didelių šaltų Lietuvos upėse ir ežeruose ištroško daug žuvų. Buvo kertamos eketės ir vėdinamas vanduo, tačiau visų vandenių išvėdinti dėl labai stiprių šaltų ir storo ledo nebuvo galima.

SKILVIS IR KEPENYS

Moderniškas, greitas ir tikras gydymas skilvio ir kepenų specialisto

Be operacijos

Vidurių skausmai, skilvio išsiplėtimas, protinis nušilpnėjimas, sifilio ligos, skilvio uždegimas, rūgymas, skilvio votys, ivairūs diegliai ir kitos ligos pagydoma BE OPERACIJOS, ivairios Moterų ligos gydomos irgi BE OPERACIJOS, tik su inžekcjomis. Jei sergi, tai šiandien pat kreipkis pas

Dr. Paulo Licciardi

Medikas Operatorius Santa Casa
Preminas nuo 11 iki 12 ir nuo 15 iki 19 val, vak.
Gyv. Vieta ir Konsultorija: Rua Silva Pinto, 444
PASTABA: Vyksta i namus bile valandą dieną, nakti

DR. A. GANDIA

Venerinės Igos:

TRIPERIS (Visose stadijose — aštrus ir kroniškas.)
SIFILIS. Priėmimas nuo 9 — 12 ir nuo 3 — 7.
Sėkmadieniais nuo 10-12.

Rua Barão de Itapetininga, 242, 3 aukštus.

Telefonas: 4-0218

Kalba rusiškai, lenkiškai, vokiškai.

PRISIEKUSIS VERTĖJAS

MIGUEL OCOUGNE

R. 15 DE NOVEMBRO, 193 sobreloja Tel. 2-6393.

S. PAULO

Daro vertimus iš visų kalbų ir paruošia visokius dokumentus, kaip antai: cart. professional, carteira de identidade.

KALBAMA LIETUVIŠKAI.

LIETUVIAI,

DĖMESIO!

Kiekvienas pasistenkite pažinti

SIUVYKLA LIETUVA

KAIZO ŽEBRAUSKO

Čia yra didelis pasirinkimas įvairiausių medžiagų. Už darbą garantuojame.

Lietuvių siūvyklų yra daug, be SIUVYKLA LIETUVA tik viena

Rua General Ozorio Nr. 161. — S. PAULO

DR. LUIS ABINADER

Gydytojas.

Gonoreja, Gydymas greitas ir be skausmu
Moteru Ligos. - eumatizmas ir Astma

Av. São João No. 578, 2º aukštus, 21 Apartamentas, Telefonas: 4-7069.

Ligonius priima nuo 1 ki 2 ir nuo 14 ligi 18, 30 val.

Dr. A. Jazara Snega

(Maskvos gydytojas 1914 m.)

Vidujiniu, veneriniu ir moterišku ligu specialistas, chirurgas.

Ligonius priima nuo 9 iki 12 ir nuo 3 iki 7 val. vak

Ladeira Porto Geral, 12, salės 4 ir 5,

(Kampas rua Boa Vista ir 25 de Março)

Gyvenamoji vieta ten pat 5 andar Tel. 2-5068

LABOLATORIJA — MEDICINIŠKAS IŠTYRIMAS

(Nugarakaulio, smegenų, kraujo šlapimo ir išmatų)
Tikras ir geras

Dr. A. KANDIA IR M. KOGANO

Rua Barão de Itapetininga 242, 3 aukštus.

Priėmimo valandos nuo 9 — 11 ir nuo 3 — 6. Sėkmadienį nuo 10 — 12 val. Tel. 4-0218. Kalbama rusiškai, lenkiškai ir vokiškai.

DANTU GYDYTOJAS JOSE LEVKOVICH

Rua Silva Pinto 264 (antigc 46) Bom Retiro. Atsilvėgdamas i sunkų laiką nutarė sumažinti kainas už dantių gydymą ant pusės kainos, kaip antai: ištraukti danti be skausmo 5\$000; plomba cidabro porceleno 8\$000.

Kalbama lietuviškai, rusiškai ir lenkiškai.

VOKIECIŲ FOTOGRAFIJŲ ISTAIGA

"BERNARDO"

Isteigta 1890 metais

Atlieka įvairius darbus foto grafių srity. Specialybė pavidinimo, o taip pat ir su dažais.

Darbas greitas sąžiningas ir pigus. Vyksta į namus fotografijų reikalais. Dar i fotografijų

Arthur Schamidt

Rua São Caetano 447 (senas, 103-111 S. Paulo) Telefono 4-5576

**NETURI PINIGU?
REIAI GERO KOSTIUMO**

ad nieko nelaukdamas kreipkis siuvyklon

Vilnius

Av. São João N. 864
Rua da Moóca N. 3027
Rua Duque de Caxias N. 723

Kur pasteludinsi geriausios medžiagos
eilute mokedamas i menesi po
20\$. O taip pat čia gausi
neperšlampama ap-
siausta (capa) (okiomis pat
salygomis

Telephone 4-5015

Pirmoji Lietuviska Spauštuve ir Papelaria
Pan Americana
Rua da Moóca, 1721 - Telefonas: 3-2056, - São Paulo,
Priima ir atlieka visokius spaudos darbus: Notas, Fakturas
Duplikatus, Ivairiausias kartonus, Saskaitas ir t. t. Darbas
atliekamas pagal užsakytojo skoni. Be to, galima gauti viso-
kiu rašomoju reikmenų: Laiškams popieros i krautuves.
LIETUVIAI KREIPKITES I SAVAJA SPAUSTUVE IR PA
PELARIJA, NES LIETUVIAMS DAROWOS DIDELES
NUOLAIDOS.
Darba paimame iš namu ir ji pristatome užsakytojui
KAINOS PIGIOS. DARBAS ŠKUBUS IR SAZININGAS
Rua da Moóca, 1721 Telef. 3-2056

Prenumeruokites Lietuviu Aida Brazilijoj

SIUVYKLA "ESTAN"

STASIO SLIKTOS

gerai žinoma visiems lietuviams
Rua da Conceição 79-A, Fone
4-1940 (prie pat stoties Lu z
atidarė nauja skyrių — antra
siuvyklą, prie stoties Zuz ten
ir gyvenamas butas

RUA da Conceição, 11

GALECKO SIUVYKLA

Siuva rūbus pagal naujausias madas iš
įvairiausių medžiagų — vietinių ir užsieni
Darbas pagal savo kokybę yra pigus,
atliekamas sąžiningai, diplomuoto siū-
vėjo Galecko prižiūrimas.

TAD VISI IR SIUVASI RUBUS GA
LECKO SIUVYKLOJE.

RUA DUQUE DE CAXIAS, 257

Tel. 4-1457

Daržai ir Ukiai

Netoli stoties Carvalho de
Araujo suburbio Central do
Brasil, parduodame geriausios
žemes daržams ir nedidelėms
ukiams. Zeme apaugusi mišku.
Yra pakankamai vandens. Ze
mės kaina — tik 300—400
reisu kvadratinis metras. Ge-
ri keliai ir artji esančios sto-
tys duoda galymibės užvesti
paukščių uki, verstis daržin-
kystte, kito tokiu kulturu au
ginimu ir irengti poilsio namus
Sklypai nuo 10.000 metru
išsimokėjimui pradadant nuo

50\$000
Savininkas. Cia de Agri.
Imigracão e Colonizaçáo.
Pardavimu Raštine: Rua
José Bonifacio, 98 Tel. 2-7549
S. Paulo, Sekmadieniais ir šio-
kioadieniais įstisa savaite ga-
lima teirautis vietoje krautuve-
je prieš Carvalho de Araujo
stoti pas ANTONIO KRISTEN
Traukiniai iš stoties Norte
išeina: 7,54; 9,05; 10,04; 11,10
12,14; 14,30.
Registruota nr. 45 iš 10
-12-38 trečioje apylinkyje.

**Lietuviu Jaunimui
DEMESIO!**

Norėdami dėvėti gražiai pasidūso rūbu
ir pigiau negu kitur tik pas Paulu Am-
brozevičius, kur darbas atliekamas pagal
naujausių madų vyriškų ir moteriškų.
Lietuviai, išnaudokite laiką bei
madieniais ir vakarais. Užteikite ir šau-
kimsite, nes darbas atliekamas neblogai
kaip São Paulo centre, bet daug pigiau

Taip pat yra gražus pasirinkimas
moderniausių medžiagų

PAULO AMBROZEVIČIUS

R. CICLAMES, 52 V. BELLA

Dr. H. Schechtmann

Santa Casa Gydytojas

Vidujiniu ligu specialistas

Bendra Klinika vaikams ir suaugusiems
Ultra - Violetiniai spinduliai

Ligonius priima nuo 8 iki 9 v. ryto ir nuo 2 iki 8 v. v.

RUA DA GRAÇA, 236 TEL. 5-1151 S. PAULO

FARMACIA ANHAIA

Rua Anhaia, 565 (Bom Retiro) Tel. 5-3551 S. PAULO

Passerini

Farmaceutikas

Kainos pigios. Duodami inzesonai

LIETUVIŲ AIDAS

BRAZILIJOS

JOHN L. LUDWIG - ECHO

XI mėn - metei São Paulo, Balandis-Abril 27 1940 Nr. 17

Kas naujo kolonijoje

KOKIO ORGANIZACIJOS IR KAIP VEIKIA.

Organizacija yra sąjūdas žmonių susirinkusių siekti vienodo tikslo. Kiekviena organizacija, jei ji yra legali, privalo turėti savo valdybą, arba kaip ją yra pramta vadinti direktorių. Šitas organas, išrinktas visuotinio organizacijos narių susirinkimo vyko tai, ką nariai nutaria. Vadinasi, pirma turi būti nutarimas, o po to jau šio nutarimo vykdymas.

Tokia tvarka yra tikrose organizacijose, kur kiekvienas narys turi teisę išreikšti savo nuomonę. Taip yra visame pasaulyje. Tačiau yra ir tokių organizacijų, kurių valdybos nesiskaito su nariais ir daro taip, kaip atrodo porai žmonių, o ne visai organizacijai.

Balandžio 17 dienos «Sviesos» laidoje skaitome toki dalyką, kad L. K. Bendruomenė išstojo iš B. L. O. Centro (ten yra pažymetos ir prieštys) balandžio 6 d., o ši išstojimą bendruomenės nariai visuotiniame savo susirinkime svarstė tik balandžio 14 d. Vadinasi, Bendruomenės vadovybė padarė visai neatsiklausiusi savo narių. Tokia tai jau ne organizacija.

KLAIDOS ATITAIŠYMAS

Pereitos savaitės «Aido» laidoje, kolonijos gyvenimo kronikoje išbrove klaida vienoje žinutėje, kur buvo rašoma apie rengiamus vakarus. Buvo parašyta, kad rengia vakarą gegužės 4 dieną «Vilties» organizacija, o turėtų būti «Vyties» organizacija, kuri savo rengiamą vakarą nukėlė į gegužės 11 d. Už šią klaidą redakcija atsiprašo. RED.

PROGRESAS LABAI AIŠKUS

Balandžio 13 d. «Lietuvio» laidoje parašyta kad labai smarkiai progresuoja spaustuvi «Baltika» kuri dirba laikant ir visus spaustuvės savininkus, 5 darbininkai O balandžio 20 dienos «Lietuvio» laidoje spaustuvi «Baltika» dar didesni progresą padarė, nes, anot «Lietuvio», jau šia dirba 10 darbininkų. Tai tikrai matrišką progresą, kad vienos savaitės bėgyje padidėjo net 5 darbininkai.

Jei tai nebutų «Lietuvio» redaktorių žmėslas, tai galima būtų pasidžiaugti kad lietuviška imonė progresuoja. Kad ir reklamai, vis dėl to reikia turėti logiką.

Spaustuvi darbininkas

GRUDO NARIAI DEMESIUI

«Sviesoje» nr. 17 pasirodžius žinute apie «Grudo» narių susirinkimą, po kuria pasirašė pirminkas turi pareigos pprausti visiems «Grudo» nariams sekamą:

1. «Sviesoje» paskelbtas «Grudo» narių susirinkimas yra neteisėtas, nes «Grudo» valdyba

2. Pasirašęs po minėta žinute pirminkas nėra joks pirminkas Petras Simonis pasirašė iš tų pareigų virš metai laiko;

3. Pasitraukus «Grudo» pirminkui iš pareigų, susirinkimo šaukimas yra «Grudo» sekretoriaus pareiga, kaip nusako «Grudo» istatai.

Dėl to, šiuo pasiremdamas, pranešu, kad jokio «Grudo» susirinkimo balandžio 27 d. neįvyks, o jei V. Zelinis lietuvių mokykloje susirinkimas ir įvyktų koks nors, tai nebus «Grudo» susirinkimas.

Ta pačia proga pranešu, kad, pirus «Grudo» valdybai, narių visuotinis susirinkimas bus paskelbtas prieš 2 savaites anksčiau ir visuose laikraščiuose kad apie susirinkimą žinotų visi.

25-4-1940 Antanas Dutkus
São Paulo «Grudo» sekretorius

L. S. BRAZILIJOS VAKARAS

L. S. Brazilijoje viešų vakarų iki šiolei nerengdavo ir bendrai, viešai nepasirodydavo Balandžio 20 d. surengė ir L. S. Brazilijoje vakarą Moksos lietuvių mokyklos salėje. Programa buvo: vaidinimas, muzika ir dainos, suvaidinti ta dviejų veiksmų komedija «Jau tevas leido». Vaidinimas pasisekė gerai. Lengva komedijėlė būtų gėda nesuvaldama gerai ypač kolonijos «mėgėnims» — mokytojams.

Muzikos dalyje buvo išpildyta pora dalykelių muz. J. Stankuno pianu ir p-lės Marynaitės — kanklėmis. Tai graži ir švelni programos dalis.

Trečia — dainos. Kalbant apie dainas, galima pėvirai pasakyti: dainavo Laurinaitis. Jis dainavo ne tam, kad nustebinti Moksos publiką, bet sujaudinti ja dainos melodija, sujaudinti ja ne dirbtinai, bet taip, kaip pats daini-

ninkas laisvai gali ir moka. P. Laurinaitis tai atliko, atliko, žinoma, ne kaip artistas, o kaip tikras dainos mėgėjas ir galis dainuoti, duoti žmogaus dūšiai pasitenkinimo. E. je, dainavo Ambrazevičius ir Vinčauskas. Bet tai nebuvo dainavimas o noras nustebinti mokytojus ir iš to, žinoma, nieko neišėjo. Reikti visą gerklę režiančiu balsu, kad net šurpuliai nuo galvos iki padų eitų, tai nėra jokia daina, joks menas. Tiesa, pas Ambrozevičių «Stasys» išėjo geriau, bet kitos dainos tai...

Dar žodis dėl pačių dainų. Kokiems galams mūsų Moksos publikai reikalinga buvo tos italioniškos arijos? Nejaugi mūsų lietuviškų dainų nėra? Jų yra ir labai daug, ir labai gražių, kurios mums lietuviams tikrai prie širdies ir dūšios. O šia dabar italioniškas arijas iš operų sukauja, kurių mūsų publika visai nesupranta, jos yra mums svetimos, lietuviškiems parengimams nepriimtos. Na, bet šia, kaip matosi, irgi norėta pasigarsinti, kad štai, va, italioniškai mokame dainuoti ir dar ne bile kokias dainas, o iš operų arijas. Pasikavokite, gerbemieji, lietuviškuose parengimuose su savo arijomis.

Publikos buvo per mažai vakarėlyje. Mokyklos salėje gatėjo sutilpti dar antra tiek publikos. Dalyvis.

SAUKIAMI NUMREIAI IDEN TIFIKUOTIS.

Ateinančią savaitę saukiami identifikuoti svetimšaliai, kurie turi sekamus numerius:

BALANDIS.

27 d. nuo 47.501 iki 47.700.
29 d. nuo 47.701 iki 48.000.
30 d. nuo 48.001 iki 48.300.

GEGUZES.

1 diena šventė ir policijoj nedirbs,
2 d. nuo 48.301 iki 48.600.
3 d. nuo 48.601 iki 48.900.
4 d. nuo 48.901 iki 49.100.

SAUKIAMI IDENTIFIKUOTIS ANRТА KARTA.

Saukiami i Gabinete de Investigačoes antra kart identifikuoti šie lietuviai: Jonas Malevičius, Marija Vasiliauskas, Vladas Sinkevičius, Juozas Kujavas, Luiza Šurauškas, Magdalena Blindzius Magdalena Latvienienė, Petras Čiurlevičius, Pranas Tumonis, Genovefa Miškinis, Stasė Blindzius ir Vladas Adaskevičius.

REIKALINGI darbininkai i batų dirbtuve su praktika. Kreiptis Rua Thomaz de Lima 421.

VILA ORATORIO

Geriausį žemes sklypai ant Alto da Mooca

Užregistruoti pagal No. 99 7-oje Apylinkeje 1939-9-15, Dekr. No. 58

avininkas: João Araujo Pinto

Koncesionierius: Arnaldo Felmanas

Zemės sklypai parduodami geriausiomis išimokėjimo sąlygomis be palūnams pradėdant nuo 50\$000 i mėnesį. Duodame statybai medžiagą. Statome namus išimokėtinai.

TEIRAUTIS: raštinėje Villoje kasdia, o taip pat ir šventadieniais.

SUSISIEKIMAS: Omnibusai Villa Oratorio ir Agua Raza nuo Largo da Sé ir Largo Paysandy

«Aukso Gromata»

S. m. gegužės mėn. 4 dieną (šeštadieni), São Caetano, Rua Perela 36, Lietuvių Meno Mėgėjų Ratelis «Rytas» rengs dideli ir idomų

VIESA VAKARA

Bus suvaidinta antra kartą São Paulo garsaus lietuvių dramaturgo Petro Vaičiūno 4-rių veiksmų drama «AUKSO GROMATA».

Vaidina geriausios rytiečių meninės jėgos ir «Ryto» choras vaidindamas baudžiauninkų roles dainuoja lietuviškas dainėles, vadovaujant mūsų kolonijos muziko p. J. Stankuno.

Tad, visi i toki retą rytiečių parengimą.

Po dramos tęsis šokiai iki 4-ry val. ryto. Prašome nesivėluoti, nes pradžia lygiai 8 v. v.

Pastaba: Sulig Juiz de Menores parėdimu, mažametiai negali būti daugiau, kaip iki 10 metų vakaro, kurie neturi daugiau 11 metų.

RENGEJAI

Zemes Sklypai - Moôca - Belém

Sirdyje didžiausiam industrijos rajono S. Paulo PARDUODAMA: žemes sklypai prie gatvių: Mooca, Tobias Barreto, Campineiroa, Itaqueri, Trilhoas, Avenida Cassandoca (su Prefeituros projektas, 25 metru pločio), ir t. t.

Grindinys - vanduo - vandentekis - šviesa - jėga - telefonas

Išsimokėjimas ilga laikui, mokestis mažas, be palūkanu. Geriausia vieta paristatyti vilas, gyvenamuos butus dirbtuvėms ir industrijai patalpas.

Palengvinimai su statybos medžiaga Dokumentai registruoti Septintoje Apylinkeje, Nr. 98, 1939-9-1. Teirautis kasdien, šiokecioniais ir sevmadieniais, nuo 8 iki 11 valanda vietos raštinėje:

Rua Tobias Barro, 43

SUSISIEKIMAS: Bondes: Bresser, Belém, Moona. OMNIBUS 28 Villa Bertogoa iš Largo da Sé kas 5 minutes. K A L B A M A L I E T U V I S K A I

Lietuvoje Sukilimas

nievyks, nes visi remia vieningo darbo vyriausybę, atliktikas sukilimas įvyks mūsų Kolonijoje gegužės mėn. 11 dieną, šeštadieni. Tą dieną lietuviai visi kaip vienas sukils ir eis i Moksos salę, Rua da Mooca, 2346, kur

L. K. J. S. B. "VYTIS"

rengia puikų lietuviškos dainos

KONCERTA

savo penkerių metų kultūrinės veiklos sukakčiai mūsų Kolonijoje minėti.

Koncerto programa labai plati ir ivairi — viso 22 dalykai, ir vis rinktiniai, kaip: Vasaros naktys. Karvelėli (solo partija p. V. Laurinaitis), Aras, Usmik, Keleivio daina, Man liudna ir kt. Be to, dalyvauja žinomas Kolonijos daininkas p. V. Laurinaitis solo.

Todėl visi, kurių dvasia dar neapaugusi keršmis ir nuolat ilgisi graudžios ir galingos lietuviškos dainos, atvykite i ši puikų koncertą. Vytis choras neapvylė niekad publikos — nė ši kartą neapvyls, nes jis išpuodingai dainuoja ir nuostabiai interpretuoja lietuvių liaudies dainas, pasiekdamas reto švelnumo. — Po koncerto bus šokiai, grojant puikiam orkestrui!

Tad iki pasimatant koncerte! — Išigykite iš anksto kvietimus!

